

ВИДИ ОСВІТИ – різноманітні способи надання освітніх послуг та провадження освітньої діяльності, що взаємодоповнюють одна одну у формуванні і розвитку особистості.

Особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної (неофіційної) освіти, що складають єдине ціле в здобутті освіти. Держава визнає ці В. о., створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти, кінцевим результатом якої є одержання загальновизнаного атестату та диплому, а також здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням профес. та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це індивідуальна пізнавальна діяльність, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з профес., громадською або ін. діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Нова освітня парадигма як пріоритетне завдання освіти (дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, профес. (профес.-техн.), фахової передвищої, вищої, післядипломної) передбачає орієнтацію на інтереси особистості, адекватні сучасним тенденціям стабільного розвитку держави.

Розвиток формальної, неформальної та інформальної (неофіційної) освіти як єдиного цілого обумовлюється ефективністю держ. освітньої політики. Гарантією позитивного іміджу, привабливості та конкурентоспроможності сфери освіти України є: її стабільне базове фінансування державою; утвердження

авторитету пед., наук.-пед., наук. працівника; гуманне інформаційне супроводження; створення необхідних і достатніх умов для розвитку здібностей, обдарувань, компетентностей, майстерності, таланту особистості.

Забезпечення ефективного функціонування економіки країни та побудови демократичного громадянського суспільства базується на якісній освіті та глибоких знаннях, стійких переконаннях, силі волі учасників освітнього процесу.

Якісна освіта, глибокі знання та стійкі переконання слугують інноваційним перетворенням в економіці, еволюційним процесам розвитку особистості і суспільства.

Стабілізуючими факторами виступають: розвиток учнівського, батьківського, студентського, пед., наук.-пед. та наук. колективів; створення атмосфери психол. комфорту і безпеки; утвердження педагогіки співробітництва; забезпечення профес. розвитку пед., наук.-пед., наук. працівників; покращення матеріальної бази та інформаційно-комунікаційне забезпечення.

Лит.: 1. Закон України в редакції Закону України “Про освіту” № 2145-VIII від 5 вересня 2017 р. 2. Алагарова К.А. Характеристика та основні принципи сучасної освітньої парадигми. Запоріжжя, 2018. 3. Ажажа М.А. Управлінська модель запровадження в Україні освіти впродовж життя // Держава та регіони. 2019. 4. Возняк О. Порівняльний аналіз формальної та неформальної освіти в контексті євроінтеграції освітнього простору // Вища школа. 2016. № 2. 5. Кристопчук Т.Є. Формальна, неформальна та інформальна освіта у країнах Європейського Союзу // Пед. процес: теорія і практика. 2013. № 5.

Б.Г. Чижевський